

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă **rabatul** cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Două popoare

— Englezii și rușii —

În sfânta Scriptură stau scrise următoarele fatale cuvinte: *«Nu vă amăgiți; Dumnezeu nu se batjocorește, căci orce samănă omul, aceea va secera»* (Gal. 6, 7).

Cuvintele acestea le vedem aievea împlinite în viața a două popoare. Englezii și rușii ne stau azi față în față, ca două minuni viu grăitoare. Unul e un popor relativ mic, altul mare de tot. Cel mic stăpânește partea cea mai mare de pământ, ear cel mare a ajuns azi cel mai păcătos popor din lume, care își mănâncă ceea ce este mai drag omului: copiii. Și, vă aduceți aminte, cine era mai evlavios, mai închinăcios decât poporul rusesc! Biserici peste biserici argintate și aurite, cruci cu zecile de mii umpleau pământul țării, dar vai, Hristos nu era în inima lor. Cum vă închipuiți că putea să se afle El în inima unui popor, care și-a uitat istoria, care s'a făcut călăul crunt al propriilor fii, care a suferit ca bisericile sale, unde mai înainte făceau mătânii dese, să fie total despoiate de cruci și evanghelii, cuni poate poporul care se bucura de faima cucerniciei desăvârșite, să sufere sugrumarea a sute de preoți și a episcopilor săi!

Nu! Acest popor rusesc nici când n'a fost credincios în înțelesul adevărat al cuvântului. S'a crezut credincios! Aici zace nefericirea: să crezi și să te zici credincios, și totuși să nu fii credincios.

În mijlocul acestui popor, care obișnuia să facă cruci și mari mătânii, s'au născut cele mai multe, și ce e mai curios, cele mai idioate secte, care cu miasmele lor pline de otravă încearcă să molipsească și alte țări.

Și eată că Dumnezeu nu s'a lăsat batjocorit de acest popor; jertfele venite dela gură și nu dela inimă, n'au fost primite. Pentru el războiul, din care au înviat și au întinerit atâtea popoare, a însemnat moarte și putreziciune.

Poporul acesta, la aparență evlavios, nu ar fi pregetat nici odată să ne sfășie în două și să ne împartă frățește cu dușmanii.

Poporul rusesc a voit să amăgească pe Dumnezeu, dar Dumnezeu l-a pedepsit. Nu vă mirați că acest popor astăzi se sbate ca omul rățacit în largul mării, pentru că: ce a sămănat, a și secerat. —

Și acum să ne transportăm cu sufletul din Rusia roșie în Anglia, relativ mai mică. Eată o țară unde sentimentul religios nu este fățarnicie, ci realitate. Puțină închinăciune și întoarcere de ochi, — dar cu atât mai sinceră și mai adâncă evlavie înlăuntru. Priviți acolo, un palat mare și strălucitor, ca din povești, împrejmuit de un parc bătrân, cu pomi și tufe minunate. Înlăuntru locuiește cu familia sa un englez bogat. Are de toate, ce-i pofteste inima; are bani atâția, că un român de-al nostru nu i-ar putea măsura cu căciula lui nici într-o săptămână. Și să-l vedeți cu câtă smerenie merge la biserica lui; nu face mătânii ca rusul, — dar se roagă profund și liniștit... Uitați, acum se

pune la masă. Toată familia înainte de a lua prima bucatură, se roagă lui Dumnezeu, ca cel din urmă sărac, care n'are alta decât sufletul în el...

În lucrurile religioase englezul nu cunoaște gluma și fățarnicia. Pentru el biserica este biserică, și credința este credință. Așa e întreg poporul: serios în lucrurile serioase. De aceea să nu vă mirați că poporul englez *seceră ce a sămănat*. Dumnezeu l-a făcut cel mai sdravăn și cel mai mare stăpânitor pe pământ, fiindcă nu l-a batjocorit niciodată. Viața familiară în Anglia e curată și frumoasă, deoarece casa engleză este ca o biserică. Vorbele Scripturii la ei nu se spun de aceea ca să între pe o ureche și să iasă pe cealaltă; vorbele Scripturii se samănă adânc în suflet la ei, — și se urmează în situațiile vieții.

Scriptura explică starea mușicului din Rusia și starea gentlemanului din Anglia: Mușicul doarme cu capul pe scriptură dar nu intră nimic din ea în cap și în inimă; pe când bărbatul englez de mic din casa părintească a învățat să trateze pe toți semenii lui cum spune Scriptura. Câtă gingășie poate fi la poporul acesta osos și solid din Anglia, când auzi prin grădinile de copii pe micii englezi când merg la masă, strigând: «Fetițele, fetițele mai înainte», ear ei tropotesc ca niște adevărați cavaleri în urmă. —

După ce am colindat prin Rusia și Anglia, ca niște buni patrioți să revenim la noi acasă și să ne întrebăm cum stăm noi cu viața religioasă?

FOIȘOARA

Predică

la Dumineca V din Postul păresimilor

Celce vrea să fie între voi mai întâi, să fie tuturor slugă.
 Marcu 10, 44.

Iubiți fii, — Toate ființele pământului au mers plecat, privind totdeauna în jos, nu sus spre ceruri. Singur omul se poartă cu capul ridicat. Singur privirile omului se îndreaptă spre înălțimi, arătând oarecum și prin înfățișarea din afară, că chemarea sa este a se apropia de Ființa, care este prototipul desăvârșirii.

Dorul de perfecționare e dor înăscut. Face parte din ființa sufletească a omului. Este o însușire, care — dacă ai răpi-o omului, l-ai degrada cu totul. Omul nu ar mai fi om, ci numai «ființă necuvântătoare». Dorul de desăvârșire ne împintenă la cercetarea tainelor firii, la cunoașterea legilor de care se conduce universul, spre a le folosi apoi ca mijloc de înălțare pentru noi. Știința omenească nu este altceva, decât o trebuință firească, o însușire înăscută a omului, ca prin ea să se împlinească porunca:

«Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru din ceruri desăvârșit este» (Mat. 5, 48).

Admirăm, cu adevărat, zelul bărbatilor cari cutreeră aerul, se cufundă în mări și în pământ, își jertfesc viața, ca să ducă înainte prin știință omenimea la perfecțiune. Firea sau instinctul ne poruncește a bătuci căile spinoase ale învățăturilor, și nevrednici de numele cel purtăm ne-am arăta lenevind-ne în căutarea adevărilor veșnice prin aceea, că nu ne dăm silința a ne ageri spiritul și a-l înzestra cu lumini sufletești.

Timpul de față ne arată, cât de departe stăm noi românii de cultura mai înaltă și cât de mult sântem dați îndărăt de alte neamuri, care având școală bună și-au câștigat cu ajutorul ei și cultură întinsă.

Când zic știință, învățătură, înțeleg truda de a ne îndeletnici cu căutarea adevărilor ce nu se schimbă, a adevărilor ce ne duc înainte pe calea binelui obștească și a virtuții creștine. Din nenorocire se adevărește prea adese ori proverbul: Nu-i tot aur ce lucește. Adevăurile ce se propagă, deci, de unii, nu totdeauna duc la desăvârșirea creștină a omului. Mai ales nu duc atunci, când printre grâu se seamănă și neghină.

Dela fire omul urmărește în științe și învățături adevărul, și bărbatii de știință nici nu

se pot numi altă, decât apostoli ai desăvârșirii omenești prin adevăr. Dar — e dureros a mărturisi aceasta — a venit diavolul și a zis lui Adam și Evei: «Nu veți muri cu moarte, că știu Dumnezeu, că ori în ce zi veți mânca dintr'însul (lemnul cel oprit), se vor deschide ochii voștri și veți fi ca niște Dumnezei» (Facere 3, 5). Eată prin cuvintele aceste s'a introdus dorul de mărirea deșeartă în mulțime.

Răvna de mărire atât de uriașă întinderi a luat, încât se fac iscodiri cu duiumul, numai să se dea prilej a se vorbi de luminile ce cu orice preț tind la nemurire.

Să nu se creadă că am deschis lupta contra învățătorilor și contra științei ca atare. Învățații adevărați sânt mucenici ai științei. Sufletul lor li mână înainte la căutarea și cunoașterea adevărului fără a tinde la știrbirea cinstei altora. Glasul meu sună așa numiților înșelători ai mulțimii, cari pun la cale machinațiuni, ca să se ridice și prin ridicare să dispună apoi ei de soarta mulțimii. Glasul meu se îndreptează mai departe contra celor ce nu se îndeulesc cu soarta ce au, ci mereu caută prilej — minciuna pare a fi cea mai binevenită — de a-și schimba pozițiile, ca să ajungă la locurile ce nu li se cuvin. Căci, să nu uităm, patima mării de mult a părăsit câmpul științelor: a intrat în birourile oficiilor, în birourile de întreprinderi, în ateliere,

Răspunsul e așa, și așa: Duminică și în sărbători sântem și noi o leacă de creștini, dar peste săptămână — ne vedem de treabă. — «Ei, cu scriptura nu merge», vei auzi pe cumintosi noștri. La noi, dacă un fost nevoiaș a câștigat o sută mii de Lei, a uitat pe Dumnezeu și se crede că a devenit cel puțin un Napoleon întâiul. Cutare nenorocit, rob al lui Dumnezeu, a fost plaga profesorilor până a umblat la școală; deodată se trezește că s'a schimbat în mare «înțelept» și strașnic «bărbat de stat»...

Nu vă mirați deci de urile, de certele, de neînțelegerile noastre, de presa noastră lăiață, — pentru că și noi ceea ce sămănăm, aceea și secerăm.

Două drumuri sânt în viața omului: unul sănătos și cuminte care duce la felul d'a fi al englezului; celalalt drum este al mușicului rusesc, care... îl știți.

Poftiți, oameni buni, și alegeți.

Prot. Ștefan Cioroianu

Biserica și constituția

Cuvântări drepte și înălțătoare este numirea ce se da în ziarul Viitorul vorbirilor rostite în senat, de înalții prelați ai bisericii noastre, cu prilejul discuției generale a proiectului de constituție. Publicăm, din aceste aprețieri, următoarele părți:

In ședința de Luni, la Senat, tribuna a fost ocupată de discursul Mitropolitului Ardealului, Balan. Cuvântul acestui Înalt Prelat al bisericii române era așteptat cu nerăbdare și pentru că era vorba de Capul suprem al bisericii ardelenne și pentru că, în intelectualitatea ardelenă, această înaltă față bisericească ocupă locul de frunte care e bine cunoscut.

După discursul strălucit, străbătut de simțimante atât de înalte și de idei atât de drepte al Mitropolitului Primat, admirabilul discurs al Mitropolitului Ardealului a întărit efectul produs de inspiratele cuvinte ale Mitropolitului Miron Cristea...

Proiectul de constituție a fost examinat de Mitropolitul Ardealului la lumina a

două mari principii: a celui democratic și a celui național.

Arătând că biserica ortodoxă, prin chiar esența sa profund democratică, fiind una care reprezintă marea tradiție evanghelică și ca una care dealungul veacurilor, trăind în strânsă legătură sufletească cu poporul, a fost pururea spijinitoarea și încălzitoarea mării mulțimi, Mitropolitul Ardealului a salutat cu bucurie marile reforme democratice îndeplinite în timpul din urmă, reforma agrară și votul obștesc. I. P. S. Sa a făcut urare călduroasă pentru realizarea celorlalte reforme democratice menite să ridice nivelul material și moral al poporului și să contribuie la definitiva consolidare a statului.

Intreg senatul a primit cu ovațiuni declarațiunile Înaltului Prelat, a cărui cuvântare a fost în această privință un înalt omagiu adus democrației sănătoase...

Tot atât de mult a fost mișcat Maturul Corp și de declarațiunile pin care Mitropolitul Ardealului a relevat principiul național pe baza căruia e clădit pactul fundamental pe care statul român înțelege să și-l dea.

In admirabile cuvinte, el a arătat spiritul de toleranță și de dreptate al poporului român, a subliniat hotărârea isvorâtă și din întregul său trecut și dintr-o înaltă rațiune de stat a acestui popor, de a vedea în cetățenii de alte naționalități de cât a noastră, frați de ai noștri cari, alături de noi, să lucreze cu lealitate și cu spor întru înălțarea statului la a cărui existență sântem deopotrivă interesați.

Tot atât de strălucit, Mitropolitul Ardealului a făcut în câteva cuvinte istoricul desvoltării statului român sub impulsunea triumfătoare a principiului național. In acest principiu mântuitor dânsul vede, împreună cu toți bunii români, stânca pe care trebuie să se clădească edificiul ce vom încredința generațiunilor viitoare.

«Democrație și naționalism, — a spus I. P. S. Sa, — eată ceea ce vād la baza proiectului de constituție și eată pentru ce, biserica, în numele căruia vorbesc, va binecuvânta munca Dv. dusă spre bun sfârșit».

Am ținut să relevăm aceste declarațiuni ale Înaltului Prelat nu pentru că în

ele am vedea manifestarea unui om de partid.

De ar fi astfel, ele nici nu ar avea marea însemnătate pe care o au.

Mitropolitul primat și Mitropolitul Ardealului, prin toată activitatea lor, au stat și stau deasupra partidelor, așa cum se cuvine unor înalți reprezentanți ai bisericii...

Din parlament

Deși I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae dorea să ia cuvântul în senat numai cătră finea discuției generale, a luat cuvântul îndată după terminarea vorbirii din partea mitropolitului gr. cat. Dr. Vasile Suciu, care a zis că ar fi mai mare folos pentru neamul românesc, dacă ar fi luat religia «catolică». Vorbirea întregă a I. P. S. Sale precum și a celorlalți ierarhi ai bisericii noastre le vom publica îndată ce ne va sosi Monitorul Oficial. Astăzi le publicăm în extras.

La discuția generală a proiectului de constituție în senat, reprezentanții minorităților, senatorii Schullerus și Möhler, au cerut să se asigure drepturi speciale în favoarea sașilor și șvabilor.

In ședința din 13 I. c. P. S. Sa episcopul Nicolae al Clujului, după ce arată că trebuie să se păstreze neștirbite drepturile bisericii ortodoxe, se ocupă de situația sașilor și șvabilor: drepturile lor nu sânt scurtate, zice vorbitorul, ci dimpotrivă sânt și mai întărite sub actuala constituție. Sub dominația maghiară, șvabii nu aveau absolut nici o instituție culturală a lor; astăzi însă — ca și sașii — au bisericele, școalele, cercurile culturale ș. a. conduse și administrate de ei înșiși, și pot să progreseze cu mult mai bine, decât pre vremurile înainte de război; — plângerile ce se aud din unele părți, nu sânt îndreptățite. Sânt însă fruntași de-ai sașilor, cari insultă țara și neamul românesc (în revista deputatului Rudolf Brandsch). Sașii, continuă oratorul, sânt cei mai bine situați din toate popoarele de pe teritoriul românesc. Biserica lor este mai bine înzestrată decât alte biserici. Sașii au o mulțime de școale secundare și licee. Nici una din aceste școale nu s'a sistat. Mai mult chiar, sașii au unele licee unde sânt mai mulți profesori decât elevi. Ei însă le țin aceste licee, pentru că sânt alimentate din fondurile statului. Episcopul trece apoi la poporul maghiar din Ardeal, care ne dușmănește și batjocorește în fiecare zi. In presa maghiară se spune că românii de când stăpânesc Ardealul, n'au făcut nimic bun, ci numai rău peste tot. In bisericele lor ungurii propoveduesc «cuvântul lui Dumnezeu», așa cum înțeleg ei și cum este în interesul naționalității lor. Școalele lor sânt bine înzestrate. In fabricile lor lucrează în cea mai mare parte

școale, societăți ș. a. Ca o buruiănă se lățește patima mării și în straturile de jos ale poporului, acolo unde ar trebui să domnească numai omenia, sinceritatea, cinstea, adică stările pline de virtuți creștine. Cu ce nume vom numi, sub acest raport, dorul lătit în timpul mai nou în toate părțile de a se cocoșa toată lumea?

Am atins aceste, numai ca să cunoașteți, cât de neted ar fi mersul nostru înainte, dacă printre râvnele de propășire nu s'ar amesteca interesele și ambițiile personale.

Societatea de azi, dacă e să o arăt cum e, apoi spun cum este: Este ca și doi drumeți, cari înaintează spre aceeași țință. Căile ce-i duc înainte le sânt date. Și drumul pe care merg înainte e destul de neted și încăpător. Fiecare ar putea să privească înainte la țință și liniștit să pășească mai departe. Bine le-ar sta percurgând pașnici drumul. Amândoi s'ar bucura de cinstea ce o merită osteneala și priceperea cu care urcă înălțimile drumului. Drumeții însă nu așa fac. Se iau la trântă: Ba că eu știu face drumul și tu ești un nătărău, ba că dreptul e al meu de a umbla pe aici și tu trebuie să rămâi îndărăt etc. Până ce e ceartă și trântă, bine înțeles, nici unul nu dă înainte, și țința nu se ajunge, sau se ajunge numai cu mari ocoliri și mari întârzieri.

Lupta aceasta nebună, înțelegem, e nenorocire. Mai mult. Aduce mare primejdie. Ne sbatem ca peștele pe uscat, și la nimic nu ajungem.

Îndreptarea grabnică se impune. Leacul

cum să fie îndreptarea, ni-l servește sf. biserică chiar astăzi.

Isus cuvânta apostolilor de cele ce vor veni. Căva fi dat pe mâna contrariilor, că va fi batjocorit, bătut, scuipat omorât chiar, dar a treia zi va învia. Atunci vin feciorii lui Zevedei, Iacob și Ioan, și în loc de a se întrista și a compătimi pe învățător de relele ce vor să-l ajungă, cer locuri de cinste pe seama lor: să șeadă unul de-a dreapta și altul de-a stânga când va fi ajuns Isus la mărirea Sa. Cererea acestor doi, e nesocotită. S'au și născut nedumeriri pe urma ei între apostoli. A început a le părea greu celor zece de Iacob și Ioan, spune evanghelia. Isus a pășit însă la mijloc. Pe cei doi i-a înfruntat pentru îndrăzneală. Și a rostit apoi în fața tuturor datorința de care are să se țină fiecare: Știți că celor ce li se pare că împărătesc neamurile le stăpânesc pe ele și mai marii lor le domnesc; între voi nu va fi așa, ci care va vrea să fie mai mare între voi, să fie vouă slugă, și cel ce vrea să fie între voi mai întâi, să fie tuturor slugă (Marcu, 10, 34—44).

Aceste cuvinte au stâmpărat pofta de mărirea numai decât.

Creștinismul s'a putut lăți grabnic prin toată lumea, grație învățăturii acesteia a lui Hristos, care pe fiecare apostol l-a făcut simplu ostaș, gregar cum zicem noi, putând astfel veni apostolii în atingere, cum și Hristos a venit, cu toate clasele sociale. «Pucurați-vă cu cei ce se bucură și plângeți cu cei ce plâng, una între voi gândind, nu cele înalte, ci de cele

smerite lipindu-vă», zice apostolul (Romani 12, 15—16).

Pentru apostoli a fost bună învățătura. Oare nu e bună ea și pentru creștinii ceilalți? Îndolală nu încape, e foarte bună regula de viață pentru toți. Căci cine nu știe, că de ori ce suflet omeșesc ne putem apropia, coborându-ne noi la el, nu așteptând să se ridice el la noi. Prin apropiere, nu că am perde ceva din cinstea ce ni se cuvine, ci din contră, prin apropiere de sufletul altora ne crește cinstea înaintea lor. Aceasta este adevărata mărirea ce trebuie să o căutăm.

Regula ce o dă Isus apostolilor, și nouă ni-o dă în alte cuvinte ale sale: «Când te vei chema de cineva la nuntă, nu ședea în locul dintâi, ca nu cumva să fie chemat de el altul mai cinstit de cât tine, și viind cel ce și pe tine și pe acela l-a chemat, să zică: Dă locul altuia! Atunci vei începe cu rușie a ținea locul cel de pe urmă. Ci când te vor chema, mergi și șezi la locul cel de jos, că viind cel ce te-a chemat să-ți zică ție: Prietino mută te mai sus! Atunci îți va fi cinste înaintea celor ce vor ședea cu tine. Că tot cel ce se înalță smerise-vă, și cel ce se smerește înălța-se-va». (Luca 14, 8—11).

Nu pot recomanda d'ajuns fiecărui creștin virtuțile creștine: blândețe, modestie, smerenie în purtări, cultură înaltă în suflet, împreună cu bunăvoință și dragostea față de aproapele și cu mare îndemn de a fi folositor aproapelui totdeauna, dar mai cu seamă când se află în dureri, în primejdii cu viața.

numai unguri. Toți aceștia au fost lăsați la locurile lor: nimeni nu s'a atins de dânsii. Viața lor socială și culturală ca și viața lor economică și averea lor sânt perfect garantate de statul român. Acești oameni trufași, cari se cred singuri stăpânitori și capabili, merg pe calea cea rea. În constituție se garantează minorităților cele mai mari drepturi pe care le poate acorda un stat. Vorbind de elementul evreesc din Ardeal spune că el este maghiarizat și face cauză comună cu maghiarii în contra țării noastre. Tot negotul, toată industria este în mâna lor, și cu toate acestea tot ei se plâng. În școalele lor se învață ungurește.

Oratorul termină spunând că trebuie să luăm toate măsurile pentru întărirea țării.

În ședința din 14 l. c. a luat cuvântul P. S. Sa episcopul *Vartolomeu* al Râmnicului, zicând că orice constituție are să fie seamă de aspirațiile poporului.

Spune apoi, că puterea latentă a lucrat pentru neamul românesc în tot cursul istoriei. Orație acestei puteri latente, poporul are patru însușiri: iubirea de patrie, resemnarea creștinească, înțelepciunea și iubirea de oameni, cari s'au afirmat în mod admirabil în războiul nostru de întregire.

Puterea latentă însă ni-a dat și două defecte: lipsa de muncă și lipsa de solidaritate. Dar aceste defecte sânt trecătoare, căci altfel n'am fi învins așa de vitejește.

Dumnezeu ni-a făcut parte de victorii și peste dușmanul de ieri.

Nici o siluire, nici un gest de brutalitate din partea noastră, nici unul din gesturile care am avut să le înregistrăm pentru noi în timpul ocupațiunii dușmane. Arma soldatului român și în timpul acesta când el fusese palmuit în țara lui, a rămas tot arma crucii ca înainte, căci nu cunoșc popor care să se poată lăuda, că istoria lui este fără pată. Noi întotdeauna am luptat pentru dreptatea nu numai a noastră, dar și pentru dreptatea altuia. Acesta este poporul nostru, acestea sânt puterile lui latente, virtuțile legate de firea noastră, care nu apar la orice pas, dar care apar atunci când viața neamului este în primejdie. Dar avem noi oare și defecte față de această mare putere latentă? Unul din principalele defecte ale noastre este lipsa de răvnă de muncă. Al doilea defect este lipsa de solidaritate ca indivizi.

Lipsa râvnii de muncă se manifestă prin faptul că cu tot numărul nostru și cu toate bogățiile noastre, producțiunea totdeauna a fost în deficit față cu producțiunea celorlalte state.

Acesta însă nu este un defect natural al neamului nostru, este un defect determinat de istoria noastră, pentru că străbunii noștri în timp de veacuri n'au putut să se bucure de agoniseala lor, pentru că tot ce agonisau era luat pe nedrept de alții și astfel din generație în generație această lipsă de răvnă de muncă a apărut ca un defect al puterii interne.

Virtuțile aceste Dumnezeu le scrie în cartea vieții tale, și nu se uită. Nu le uită nici publicul mare. Publicul răsplătește cu onoruri și cu dirigătorii înalte pe cei ce-și leagă soarta lor de soarta bisericii, țării și neamului din care fac parte.

Aud parcă imputări ca aceste: «Te înșeli, părinte predicator! Umilinta cu numele ei adevărat se cheamă lașitate. Onorurile, cari zici că vin dela public, rămân și ele, căci publicul uită curând binefacerile. Calea cea dreaptă și ducătoare la scop e: Mergi înainte, arată-te publicului și cere-i să te pună la locul ce ți se cuvine!»

Nu deschid nici o războire contra celor ce cugetă, că e mai bună obraznicia, să o numesc așa, decât vrednicia personale. Le spun totuș, că se află în mare rătăcire. Lașitate se cheamă purtarea celor ce umblă cu minciuna, și lăfesc minciuna, dar prinși cu ocaua mică, nu mai au curaj a sta în față și a se apăra. Creștinul adevărat nu propagă minciuni și nici seamă nu are de cei ce-l hulesc.

Neîntemeiată este și imputarea a doua, că publicul nu răsplătește pe cei ce se jertfesc pentru el. Se poate să întârzie răsplata publicului, dar de rămas nu rămâne. Vedem bine, că la toate ocaziile de manifestare publică, publicul cel mare încrederea și-o pune în persoanele, care și ele trăesc și se ostensesc pentru public. Se poartă doar cu răceală publicul către binefăcătorii săi, către persoanele de valoare? Nici când și sub nici o formă! Persoanele de valoare sânt căutate tocmai pentru publicul

Prin urmare, nimic de desperat la un popor atât de sănătos ca al nostru; rămâne numai să știm cum să ne adresăm către acest popor, pentru ca să putem combate defectele lui.

Oratorul trece apoi la diferite texte din constituție și arată că nu se dau garanții de ajuns în privința administrației și justiției. Proiectul nu prevede o justiție repede și ieftină. Cere să se dea învățământului un regim de mai mare libertate. Ear libertatea muncii să nu însemneze lipsă de muncă, ci dimpotrivă muncă spornică.

În ședința din 15 l. c. protopopul Lugoju-*lui Dr. Gh. Popovici* găsește că plângerile minorităților nu sânt întemeiate, căci se bucură de cele mai mari libertăți. Desvoltarea lor culturală, școlară, politică și economică nu este întru nimic împedecată. Pentru biserica ortodoxă nu cere privilegii, ci menținerea rolului său istoric. Cel mai puternic stâlp al statului nostru este această biserică. Constată cu mâhnire, că proiectul de constituție restrânge numărul reprezentanților bisericii ortodoxe în senat și cere să se revină asupra acestei dispoziții. Vorbind despre chestiunea subsolului, își exprimă părerea să fie lăsat proprietarilor. În Banat zăcămintele miniere aparțin în majoritate românilor. La discuția pe articole va lua cuvântul și în chestiunea aceasta.

P. S. Sa Episcopul *Roman* dela Oradea-Mare, aduce cuvânt de împăciuire, zicând că nu este bine să ne pierdem vremea în certuri între frați. Energiile risipite în luptele pătimase, s'ar putea mai cu folos întrebuința pentru țară, care acum mai ales are nevoie de conștiința fiilor săi. Despre constituție spune că este fundamentul unificării naționale. În disputa dintre cele două biserici, ortodoxă și unită, nu trebuie să vedem o izbucnire de ură, ci amărăciunea că o soartă vitregă ne-a despărțit de peste 200 de ani; de ce, tocmai acum, când s'a făcut unirea țării, să fim despărțiți?

În ședința senatului din 16 l. c. s'a închis discuția generală, ear în ședințele următoare s'a procedat la discuția pe articole a proiectului de constituție.

Nr. 369

Circulară

cătră toți deputații din cler și mireni ai sinodului protopopesc electoral din tractul Sibiului

Denumit de comisar consistorial pentru îndeplinirea alegerii de protopop în tractul Sibiului prin ordinul consistorial din 6 Februar 1923, Nr. 369 Plen., prin aceasta convoc sinodul protopopesc-electoral pe ziua de Vineri, în săptămâna cea luminată, adică pe 31 Martie 1923 st. v.,

le prețuește. Să admitem însă, că persoanele de valoare nu se pot ridica. S'a adus prin aceasta ceva știrbire numelui lor? Nici o pată nu s'a adaus. Lumea se pleacă înaintea lor.

Să notăm bine și să nu uităm, că mama noastră Roma, a fost puternică atunci când dela coarnele plugului își chema consuli și generali oștirilor, ca să o apere, și a decăzut, mult a decăzut, ba s'a stins împărăția falnică a Romanilor, când pe tron se aflau împărații desfrânați și senatul roman era alcătuit din pleavă oamenilor...

Vom urma deci, iubiților, calea moralității și îndemnul lui Isus: «Cel ce vrea să fie între voi mai întâi, să fie tuturor slugă» și ne vom înfrâna toate ambițiile, ca să arătăm că știm să ne înfrânăm...

Ear Dumnezeu popoarelor să-și îndrepte privirile asupra neamului român, să-i întărească biserica, ca prin ajutorul luminii ce ni-o împrumută creștinătatea, să se curme dintre noi cetele, neînțelegerile, frământările, care își au izvorul în ambițiunile păcătoase! Amin.

Prot. Vasile Gan

Calendar folositor și interesant, care nu trebuie să lipsească din nici o casă românească, este *Calendarul Bunului Creștin pe anul 1923*, apărut la *Librăria Arhidiecezană în Sibiu*. Un frumos volum, cu bogată materie și numeroase ilustrații. Se mai găsesc câteva exemplare.

la ora 10 a. m. în biserica catedrală din Sibiu.

Alegerii va premerge sfânta liturgie cu chemarea duhului sfânt, la care sânt invitați toți membrii sinodului.

Totodată convoc pe ziua de Joi, în săptămâna cea luminată, 30 Martie 1923, st. v., la 4 ore d. m., comitetul protopopesc pentru a statori lista candidaților.

Sibiu, 1 Martie 1923.

Matei Voileanu
prot., comisar consist.

Odată și acum...

Discuțiunea urmată la senat, în ceea ce privește credința strămoșească a marilor masse de români, a produs pretutindeni în țară o puternică impresiune.

Aceasta reiese și din comentariile, ce se fac vorbirilor ținute acum în parlament cu raport la chestiunea religioasă.

«În opoziția celor două teme desvoltate la senat, una în numele bisericii unite, cealaltă în numele bisericii ortodoxe, — declară Universul, — ar fi exagerat să vedem un diferend pe chestia națională.

«Din deosebiriile dintre cele două biserici, și din unele fricțiuni imputabile celor ce le provoacă, nu se poate deduce în mod principal existența unui pericol național. Când însă ne raportăm numai la *actualitate*, atunci trebuie să constatăm cu regret că dacă fondul nu inspiră neliniște, procedura poate să îngrijoreze. Cu alte cuvinte, exercițiul de astăzi al bisericii unite, judecat după atitudinea unora din șefii ei, adoptată printr-o flagrantă derogare dela tradiție, *ia un caracter inadmisibil*. Și aceasta, mitropolitul Bălan a scos-o în relief nu numai cu ajutorul unei judecăți din cele mai luminoase, dar cu accente adânc pătrunzătoare. Activitatea extrabisericească a unora dintre uniți, extrabisericească deși *dusă în numele bisericii*, ar putea să producă perturbări, dacă nu ar fi înfrânată. La încoronare a fost preludiul; desbaterile în jurul proiectului constituției constituiesc un pas hotărât; cine știe ce se pregătește pentru viitor cu această concepție! E destul să ne gândim la ideea ce conduce întreaga atitudine de azi a șefilor uniților, — admiterea unei biserici naționale unitare... fără să se spună că aceasta ar urma să fie cea ortodoxă, — pentru ca să desprindem dorințele în materie sentimentală, și intențiile în materie de acțiune. Evident că în aceste condiții ei nu se mai găsesc în cadrul exclusiv al religiei, ci alunecă în cel politic.

«Din nefericire *imixtiunea* nu se produce ca să dovedească o sforțare lăudabilă de a spori tezaurul de apărare al ființei noastre de stat, așa cum istoria ne arată că biserica unită a făcut adese în *trecutul* românismului ținut în sclavie, ci, dimpotrivă, ca să ne reducă forța de rezistență, garantată mai presus de toate în unitatea în vederi și în acțiune. Așa dar, judecând lucrurile sub raportul intereselor statului, căci ele primează totul, dacă nu se poate deduce o vină principală și continuă a bisericii unite, se constată însă o *greșală de speță și actuală* a interpretării ei de azi. Și, deși în al doilea caz neliniștea este mai mică, fiindcă greșelile rămân la suprafață, trec odată cu oamenii și pot fi îndreptate chiar prin revenirea acestora la realitate, pe când sistemele sânt funeste prin durabilitatea și adâncimea lor, totuși sântem și în drept și datori să atragem atenția celor cari abuzează, că toate au margine, până și răbdarea proverbială a românului».

Din America

— Producțiunea teatrală a Școlii «Regina Maria» din Indiana Harbor Ind. N. America —

Din Indiana Harbor primim astăzi următoarea corespondență cu data de 15 Februar 1923:

Elevii școlii române «Regina Maria» din Indiana Harbor Ind., sub conducerea Păr. S. Mihalceanu, au dat în 28 Ianuar 1923 o producțiune teatrală în favorul bisericii ortodoxe române Sft. George Nou, din localitate, a cărei reușită a întrecut așteptările atât morale, cât și materiale.

S'a adunat atâta potop de român, încât foarte mulți ascultau de pe treptele Halei, fără să poată vedea ceva. Erau mulțumiți, să audă cum glasul copiilor noștri a început să înțeleagă rostul abecedarului român.

Bucurie nespusă se putea citi pe fața fiecărui oaspe, când elevii școlii dela cei de o șchioapă până la cei de 15—16 ani cântau doine, hore, duete, coruri, cu acompaniament de pian, recitau poezii, dialoguri, piese teatrale, cântece la pian englezești și românești, și jocuri naționale.

După producțiunea teatrală s'a încins o rară veselie, împetritată cu tombolă, licitarea unui purcel și a unui miel, vinderea perinilor de mătasă, covoare indiene, serpentine ș. a. care ne făceau să ne gândim, că sântem departe, departe... în vechea patrie...

Dela incasările producțiunii, s'a vărsat în fondul bisericii un venit net de 315 dolari.

Biserica și școala română, sub conducerea Păr. S. Mihalțeanu, sânt mândria coloniei românești din orașul nostru. *Raportor*

Știrile zilei

Știre personală. Înalt P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, s'a reîntors în 17 l. c., dela București la reședința sa.

Predică în catedrală. Dumineca trecută a predicat în biserica noastră catedrală părintele Traian Petrișor, paroh în Gușteriță.

Alegerea de episcopi, ce urmă să se facă în 16 l. c., s'a amânat pentru o dată care se va satorî ulterior.

Mari inundații se vestesc din numeroase părți ale țării. Ploile torențiale și topirea zăpezii au făcut să crească apele, ale căror revărsări au produs dezastre în multe locuri. În Bănat stau sub apă de un metru câteva comune și sâmbăturile lor. E mare jale în satele năpăstuite de furia vârtejului de apă.

Știre ziaristică. Din Panciova Bănatului primim numărul întâi al ziarului *Graiul Românesc*, organ al partidului român din Iugoslavia, menit să răsună în casa fiecărui țaran român din cuprinsul iugoslav. Abonamentul pe un an 50 dinari. Ziarul apare săptămânal sub îngrijirea unui comitet. Dorim noului confrate viață lungă și izbândă deplină.

Cum speculează ungurii din Budapesta? Ziarele din capitala ungurească povestesc scenele din parlamentul român desfășurate la discuția proiectului de constituție; — firește, gazetarii unguri, ca de obicei, descriu scene *care nu s'au întâmplat*, b. o. că în camera română a fost o bătaie între deputați cu 32 de răniți și 8 morți. Știrea va fi dată mai departe, spre occident, pentru a susține propaganda împotriva țării noastre...

Numerus clausus. Profesorii cehoslovaci dela facultatea juridică din Cracovia au hotărât să sprijinească propunerea partidelor parlamentare de a se introduce *numerus clausus* pentru elevii evrei dela universitatea din Cracovia.

Efect sguduitor. La înmormântarea victimelor unui asasinat, într'un oraș de peste munți, autorii crimei au fost siliți să urmeze cortegiul, după ce li se atârname de gât toporul plin de sânge și punga cu banii furați. Impresiunea a fost dintre seile mai adânci atât asupra asistenței cât și asupra vinovaților. Dacă s'ar aplica și *speculanților* pedepse asemănătoare, expunându-i să vadă toată lumea, starea generală a țării s'ar îmbunătăți în scurtă vreme.

Anunț. Consiliul orașului Sibiu anunță: Chiria pentru apă se urcă cu data dela 1 April 1923 dela 1 leu la 150 lei pe m 3. Taxa de împrumut pentru hidrometri cu aceeași zi se socotește dublă (pentru 13 mm. apa cu lei 50, pentru 20 mm. cu lei 60, pentru 25 mm. cu lei 70, pentru 50 mm. cu lei 100, și pentru 70 până la 80 mm. cu lei 180 pe an). Cheltuelile în plus ce rezultă din această urcare a chiriei de apă și a taxei de împrumut pentru hidrometri, cad în sarcina chiriașilor, deci proprietarii au dreptul să împartă cheltuelile în plus în raport cu chiriile da apă plătite până acum.

Consiliul orașenesc

Asociația clerului «Andrei Șaguna». Adunări ale despărțămintelor în secția Sibiu au fost convocate până acum la Sfântul Gheorghe pe 13/26 și 14/27 Martie, la Cohalm și Geoagiu pe 16/29 și 17/30 Martie a. c. În afară de chestiunile de ordin administrativ, dări de seamă asupra activității preoțimii, a cercurilor religioase și a despărțământului în cursul anului 1922 se prevăd misiuni interne pentru preoți, cu meditații, predici și cuvântări, tratând despre mărturisire și cuminicare. Despărțământul Sf. Gheorghe mai are în program problema: «Preotul și caritatea publică», propaganda religioasă și culturală și mijloacele cele mai ducătoare la scop; desp. Cohalm are și două dări de seamă asupra cârților: *Alfavită suflătească*, *pareneze de Dimitrie de Rostov* și *Paralela între: «In slujbă adevărată» de Potapenco și «Un păstor model» de Petrow.* — Preoții despărțământelor învecinate, cărora le îngăduie împrejurările, fac bine luând parte la întrunirile colegilor, ca să-și împărtășească experiențele împrumutate.

Dare de seamă și mulțămire. Convenirea socială aranjată de «Reuniunea femeilor ort. rom. din Sibiu sub. Iosefin pentru înfrumusețarea sf. biserici», la 15 Februar 1923, a fost cercetată de public numeros și ales. După masa comună, la care s'au rostit frumoase vorbiri, a urmat dans și veselie. — Cu acest prilej s'a încasat suma de 4695 lei, din care sczute speșele de 1995 lei a rămas venit curat 2700 lei. Au binevoit a răscumpăra biletul: I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan, 50 lei, Iosif Serafim, protopresbiter militar, 100 lei, dna Elvira general Botez, dnii Aurel Constantinescu, Aurel Popescu comersant, Ioan D. Petri, dir. la Apollo, câte 50 lei, Nicolae Smtion, econom. I. Vestemian, dnele Elena Maței, Maria Moga, și Ana Vulcan, câte 20 lei. Peste tacsă de intrare au binevoit a solvi domnii Anastasiu Boiu, prefectul jud. Sibiu 500 lei, David Mohan, 400 lei, Petru Mohan, 60 lei, Ioan B. Boiu, paroh, George Baciu, Dumitru Popa, com. câte 50 lei, Ilie Măcelar, proprietar 30 lei, Dr Ioan Bunea, dir. lic. «George Lazar» Timotei Popovici, profesor câte 20 lei, Ioan Maței, subșef la siguranță 15 lei, E. Popescu, Iosif Marcu și Petru Feldiorean câte 10 lei. În numele comitetului aducem tuturor cea mai sinceră mulțămire. *Victoria Boiu*, prezidentă, *Ana Imbăruș*, casieră.

Curs universitar. Dșoara Dr. Jindra Flajshansova, însușită cehoslovacă filo-română, lectoră de limbă și literatură la facultatea de filosofie a universității din Bratislava «Komensky», și-a început cursul de «Beletristica română de după război». În 7 Martie 1923 în fața unui număr public cehesc filoromân. Este acesta un fapt de importanță deosebită pentru propaganda limbii, literaturii și culturii românești peste granițele țării noastre, făcut din inițiativa republicii cehoslovace. Inițierea unui similar lectorat, de limba și literatura cehoslovacă pe lângă universitățile din țara noastră ar fi cel mai bun răspuns aliaților noștri.

Aviz. Tragerea a II-a a loteriei culturale a «Asociațiunii» pentru literatura română și cultura poporului român se va ține la 31 Martie 1923. În consecință domnii comisionari sânt rugați a-și trimite rapoartele despre loturile vândute până la această dată. Loturile despre care nu vor intra rapoarte până la această dată, nu vor fi luate în considerare la câștiguri, rămânând răspunzători față de public domnii comisionari respectivi. *Biroul «Asociațiunii»*

Școală de violină. Primim: Intre scrierile rămase după fostul profesor de muzică al conservatorului din Cluj, Frideric Barth, unul dintre elevii celebrului violinist belgian Beriot, se află și un manuscris redactat de numitul profesor: o școală de violină. Lucrarea inedită, una dintre cele mai reușite, conține materialul necesar elevilor, începând dela elemente până la gradul cel mai înalt al virtuosității muzicale. Lucrarea este de vânzare. A se adresa, dnei Elisabeta Barth, Sibiu, strada Hartenek 10.

La Bibliotecă Arhiepiscopale din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dni Ioan Meșianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

Adânc întristată familie cu nemărginită durere anunță pierderea prea iubitului fiu, frate, nepot și văr

Octavian Zacharia

consilier de Curte de Apel, cavaler al ordinului Coroana României,

încetat din viață la 19 Martie 1923. În mormântarea va avea loc la 21 Martie 1923 ora 3 p. m. din capela cimiterului central. (33) 1—1

Aceasta ține loc de ori ce altă înștiințare.

Nr. 255/923

(32) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. I, din Sebeșul de Jos, protopresbiteratul ort. rom. al Avrighului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele, împreună cu acest post de paroh, sânt cele fasonate în coala B., pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, stolarile satorite prin concludul comitetului și sinodului parohial din 15/28 Ianuar 1923, precum și locuință în natură.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și subștearnă cererile concursuale iustruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterat al Avrighului (posta Avrigh, județul Sibiu) până la termenul susindicat având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta, eventual celebra și face cunoștință cu poporul și poziția locului. A vrigh, 3 Martie 1923.

Oficiul protopresbiterat ortodox român al Avrighului în înțelegere cu comitetul parohial.

Ion Cădena
protopop

Nr. 416/1922

(31) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II Balomir, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele satorite în coala B. pentru întregirea salariului dela stat; — în care se compută dela parohie în natură:

a) 7. jug. catastr. sesiune din cât posedă azi biserica,

b) Casa parohială și grădină 1/2 jugăr catastr,

c) Câte 2 litre cucuruz nesfârmat de fiecare casă, și

d) una zi de lucru.

Doritorii de a reflecta la acest post au a-și așterne subscrisului oficiu în termenul susindicat suplicile iustruite conform normelor în vigoare, și a se prezenta la biserică în vre-o zi de Duminecă sau sârbătoare ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Orăștie, la 26 Februar 1923.

Oficiul protopresbiterat ort. rom., în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa,
protopresbiter.

Nr. 46/923

(28) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III Lunca, în protopresbiteratul Hăteșului, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea salariului dela stat.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile iustruite cu documentele necesare subsemnatului oficiu în termenul arătat și a se prezenta în comună pentru a face cunoștință cu poporul. Hăteș, la 15 Februar 1923.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului Hăteș în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. C. Popescu,
protopop.